

Prefață

În urma unor studii și cercetări efectuate în domeniile dreptului, psihologiei și criminalisticii, reputați specialiști Emil-Răzvan Gătej și Bănariu Gheorghe Mihail, membrii ai Asociației Criminaliștilor din România, au realizat lucrarea „Incursiune în Psihologia Terorismului”.

În cele doua părți ale lucrării, autorii fac o prezentare unitară asupra fenomenului terorist, acesta reprezintă ansamblu de activități și/s-au amenințări care prezintă pericol public și afectează securitatea națională.

Aceste acte sunt săvârșite premeditat de entități teroriste, motivate de concepții și atitudini extremiste, ostile față de alte entități, împotriva cărora acționează prin modalități violente și/sau distructive.

Din studiile și cercetările efectuate acțiunile teroriste au ca scop realizarea unor obiective specifice, de natură politică și vizează factori umani sau factori materiali din cadrul autorităților și instituțiilor publice, populației civile sau al oricărui alt segment aparținând acestora. De asemenea, produc stări cu un puternic impact psihologic în rândul populației, menit să atragă atenția asupra scopurilor urmărite.

Cazurile de terorism care au avut loc până în prezent așa cum arată autorii lucrării au avut ca scop de a face cunoscută o cauză politică sau religioasă, de a intimida, de a genera o stare de panică sau de acceptare a cererilor acestora.

Conform concluziilor desprinse de autori, din punct de vedere al scopurilor urmărite se disting trei forme de terorism; terorismul ordinar sau banditismul, terorismul politic, terorismul de stat.

Autorii realizează în mod științific profilul psihologic a membrilor organizațiilor teroriste, ce îi determină să recurgă la actele de violență. Totodată, se face o incursiune în teoriile psihologice ce

explică o importantă componentă a terorismului; violența. Dintre teoriile asupra violenței, autorii tratează, teoria psihoanalitică, teoria etologică, teoria impulsului rezultat din dinamica frustrare-agresivitate cat si teoria învățării sociale.

În cadrul acestei lucrări, autorii și-au propus descrierea contextului în care apar actele de terorism și construiesc un profil psihologic al individului ce se implică în actele de terorism și de violență publică externă. Sunt scoase în evidență motivele pentru care în grup terorist se comit acte de violență, precum și profilul de personalitate al teroristului.

În partea a doua a lucrării, autorii prezintă structurarea și elaborarea unui, „Profil Psihologic” (studiu de caz). Se descrie o fișă de profil psihologic (foarte bine concepută).

În concluzie menționez că sunt fericit că cei doi autori au realizat o asemenea lucrare de importanță deosebită pentru înțelegerea mai bine a activităților de prevenire și combatere a terorismului.

Prezenta lucrare dovedește că în România a existat, exista și se dezvoltă o activitate continuă împotriva terorismului, aducându-se o contribuție importantă psihologică acestui domeniu.

Col. (r.) prof. Vasile Lăpăduși,
Secretarul general al Asociației
Criminaliștilor din România

Cuprins

Prefață	5
----------------------	---

Partea I

PREZENTAREA PRINCIPALELOR NOȚIUNILOR INTRODUCTIVE ȘI CONCEPTUALIZAREA ACESTORA ..11

Capitolul I

O VIZIUNE DE ANSAMBLU ASUPRA FENOMENULUI TERORIST	13
--	----

Capitolul II

PSIHOLOGIA TERORISMULUI- PROCESE ȘI FENOMENE IMPLICATE ÎN VIAȚA PSIHICĂ A UNUI INDIVID CE ADERĂ LA O GRUPARE TERORISTĂ	23
2.1. Teoriile psihologice ale violenței	23
2.2. Procesele psihice umane și comportamentul terorist.....	32
2.3. Profilul de personalitate al teroristului	40
2.4. Sănătatea psihică în contextul fenomenului terorist	43
2.5. Drumul către integrarea într-o organizație teroristă	49

Capitolul III

COMPORTAMENTUL SOCIAL, DINAMICA DE GRUP ȘI FUNȚIONAREA PSIHOLOGICĂ A GRUPURILOR TERORISTE	52
3.1. Grupul de tip terorist	52
3.2. Liderul grupului terorist.....	56
3.3. Rolul conformismului în grupul terorist.....	59
3.4. Ideologia grupurilor teroriste.....	61
3.5. Efectul dimensiunii culturale asupra ideologiei	63
3.6. Factori ce determină recurgerea la violență în grupul terorist.....	64

3.7. Formarea, funcționarea și vulnerabilitățile grupurilor teroriste	65
3.8. Vulnerabilitățile și declinul grupurilor teroriste	68
Capitolul IV	
DIRECȚII DE CERCETARE ȘI INTERVENȚIE	69
Partea II	
STRUCTURAREA SI ELABORAREA UNUI „PROFILUL PSIHOLOGIC (STUDIU DE CAZ)”	75
Capitolul V	
FISE DE PROFIL PSIHOLOGIC	77
Capitolul VI	
PREZENTARE SUCCINTA – BRIFING	105
I.01. Prezentare generala a subiectului	105
I.02. Rezumatul cercetarii	106
I.03. Conceptualizarea/integrarea in trasaturi de personalitate/ simptome	108
I.04. Elaborarea profilului psihologic perceput	108
I.05. Identificarea vulnerabilitatilor psihologice	108
I.06. Analiza strategica (explicarea mecanismului psihologic in raport cu obiectivul stabilit)	108
I.07. Recomandari operationale sau strategii de interventie	109
I.08. Analiza psihopatologica	109
I.09. Diagnostic prezumtiv	109
I.10. Diagnostic diferential	110
I.11. Diagnostic multiaxial	110
I.12. Nucleul personalitatii – Prezentare succinta (grafic)	112
Capitolul VII	
PREZENTARE DETALIATA	113
II.01. Prezentare generala a subiectului	113
II.02. Rezumatul cercetarii	114
II.03. Stabilirea obiectivului	116

II.04. Cercetarea campului de cunoastere psihologică	116
• Viata personală.....	117
• Studiile și inceputul vietii profesionale.....	117
• Continuitatea vietii profesionale	117
• Inregistrări.....	117
• Controverse biografice in mass media	117
• Analiza familiară.....	118
• Analiza Traumei ca element de exacerbare a patologiei.....	118
• Analiza traumei fizice	118
• Analiza traumei psihice.....	118
• Analiza abuzului de substantă.....	118
II.05. Metodologia cercetărilor.....	118
II.06. Identificarea surselor de obtinere a informatiilor cu semnificatie psihologică	118
II.06.1.Date cu sursa deschisă (open source data/database) ...	118
• Google.....	119
• Grupuri sociale: Facebook, Instagram, LinkedIn etc	119
• Articole	119
• Filmari.....	119
• Raport medical	119
• Declaratii (personale și ale apropiatilor/oponentilor).....	119
• Autobibliografie	119
II.06.1.Date din surse netraditionale (closed source data/database).....	119
• Raport medical	119
• Culegere de date prin mijloace netraditionale.....	119
II.07. Extragerea informatiilor cu semnificatie psihologică	119
• Colectarea/consemnarea: notarea informatiilor din surse diferite pentru completarea tabloului de date (aspecte obiective)	120
• Verificarea credibilitatii surselor.....	120
• Dezbatere: caracteristicile informatiilor, dezvoltarea ideilor.....	120
• Gruparea informatiilor in functie de semnificatia psihologică	120

• Evaluare: argumente și contraargumente pentru fiecare idee, selectia ideilor.....	120
• Analiza informatiilor cu semnificatie psihologică	120
II.08. Analiză de discurs	120
II.09. Comportament non verbal.....	120
II.10. Analiza biografica.....	120
II.11. Conceptualizarea/integrarea in trasaturi de personalitate/simptome	121
• Începuturile vieții	121
• Anii tinereții	121
• Anii celebrității	121
• Anii maturității.....	121
• Căsătorii	121
• Declinul fizio-patologic (boala cronică și acută)	121
• Declinul fiziologic natural.....	121
II.12. Analiză psihopatologică.....	121
II.13. Diagnostic prezumtiv.....	121
II.14. Diagnostic diferential.....	122
II.15. Diagnostic multiaxial.....	122
• AXA 1	122
• AXA 2	123
• AXA 3	123
• AXA 4.....	123
• AXA 5	124
II.16. Nucleul personalitatii	124
II.17. Presentare succinta	124
II.18. Presentare detaliata (criterii DSM)	125
II.19. Elaborarea profilului psihologic percept	125
II.20. Identificarea vulnerabilitatilor psihologice	125
II.21. Analiza strategica (explicarea mecanismului psihologic in raport cu obiectivul stabilit)	125
II.22. Recomandari operationale sau strategii de interventie	125
II.23. Bibliografie	126
Bibliografie.....	127

Partea I

PREZENTAREA PRINCIPALELOR NOȚIUNILOR INTRODUCTIVE ȘI CONCEPTUALIZAREA ACESTORA

Capitolul I

O VIZIUNE DE ANSAMBLU ASUPRA FENOMENULUI TERORIST

Terorismul este un subiect de mare actualitate, care, alături de pericolul escaladării nucleare se află în prim-planul celor mai grave pericole pentru umanitate. Complexitatea acestui fenomen este una ce se întinde atât asupra terminologiei cât și asupra faptelor ce îl compun. Dinamica acestui fenomen este aflată în strânsă legătură cu fenomenele de putere, cu extremele și cu excesele puterii. Terorismul pare a fi la prima vedere o reacția împotriva unei puteri ce nu poate fi înfrântă pe căi convenționale, și atunci se recurge la violența extremă care duce la slăbire și retragerea acesteia. În istorie terorismul este ilustrat de lupta celor slabi împotriva celor puternici și de lupta nedreaptă a celor puternici împotriva celor slabi.

Conform Legii nr. 535 din 25 noiembrie 2004, art. 1, terorismul reprezintă ansamblul de acțiuni și/sau amenințări care prezintă pericol public și afectează securitatea națională.

Aceste acte prezintă următoarele caracteristici:

a) sunt săvârșite premeditat de entități teroriste, motivate de concepții și atitudini extremiste, ostile față de alte entități, împotriva cărora acționează prin modalități violente și/sau distructive;

b) au ca scop realizarea unor obiective specifice, de natură politică;

c) vizează factori umani și/sau factori materiali din cadrul autorităților și instituțiilor publice, populației civile sau al oricărui alt segment aparținând acestora;

d) produc stări cu un puternic impact psihologic asupra populației, menit să atragă atenția asupra scopurilor urmărite.